

Category V

COMMON POOL OF DISCIPLINE SPECIFIC ELECTIVE COURSES (DSE)

OFFERED BY THE DEPARTMENT OF PUNJABI

DISCIPLINE SPECIFIC ELECTIVE (DSE-1) DALIT JEEVAN DI PUNJABI KAVITA

CREDIT DISTRIBUTION, ELIGIBILITY AND PRE-REQUISITES OF THE COURSE

Course title & Code	Credits	Credit distribution of the course			Eligibility criteria	Pre-requisite of the course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical/ Practice		
Dalit Jeevan Di Punjabi Kavita (DSE-1)	4	3	1	0	Class 12 th pass in any subject	Studied Punjabi up to 8 th Standard or <i>Basic knowledge of Punjabi language</i>

LEARNING OBJECTIVES:

- To introduce students with the political and cultural context of Dalit Poetry.
- To understand and trace the changes occurred in Dalit poetry during different time periods.
- To train students in parallel aesthetics created by Dalit literature.

LEARNING OUTCOMES

- Students will be able to form a distinct understanding of contemporary and historical understanding of the society created by Dalit poetry.
- They will be able to create a timeline of Dalit poetry in Indian and Punjabi literature.
- They will be able to analyse aesthetics and content of Punjabi Dalit poetry.

Unit-I ਦਲਿਤ ਚੇਤਨਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (Dalit Chetna te Punjabi Kavita)

(12 hrs.)

- ਦਲਿਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਪਛਾਣ
Dalit di Paribhasha te Pachhan
- ਪੰਜਾਬੀ ਦਲਿਤ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
Punjabi Dalit Sahit da Nikas ate Vikas
- ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਦਲਿਤ ਦੇ ਆਰਥਕ-ਸਮਾਜਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
Punjabi Kavita vich Dalit de Arthak-Samajak Sarokaraan di Peshkari
- ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਦਲਿਤ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
Punjabi Kavita vich Dalit de Rajnitak Sarokaraan di Peshkari

Unit-II ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੀ ਦਲਿਤ ਕਵਿਤਾ (Pehle Dour di Dalit Kavita)

(11 hrs.)

- ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ: ਗੁਰਦੇਵ ਉਸਤਤੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਛੂਤ ਪੰਥ ਨੂੰ ਵਧਾਈ
Babu Mangu Ram Mugovaliya: Gurdev Ustati, Punjab de Achhoot Panth nu Vadhai
- ਚਰਨ ਦਾਸ ਨਿਧਰਕ: ਅਛੂਤ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਾਰੀ ਜਾਗੀ
Charan Das Nidharak: Achhoot di Zindagi, Desh di Naari Jaagi
- ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ: ਮਜ਼ਦੂਰ, ਇਨਸਾਨ
Gurdas Ram Aalam: Mazdur, Insaan
- ਚਾਣਨ ਲਾਲ ਮਣਕ: ਨਾਮ ਅਮਰ ਹੈ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਤੇਰਾ, ਪੱਛੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਕਲਿਆਣ ਹੋਵੇ
Chanan Lal Mnak: Naam Amar hai Guru Ravidas tera, Pachhre Lokan da kiven Kaliyan hove

Unit-III ਦੂਜੇ ਦੌਰ ਦੀ ਦਲਿਤ ਕਵਿਤਾ (Duje Dour di Dalit Kavita)

(11 hrs.)

- ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸਫਰੀ: ਮਿਲਿਆ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਹੱਕ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ, ਜੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉਤੇ
Charan Singh Safri: Milya Bande nu Haq Brabari da, Je Bharat di Dharti utte
- ਪ੍ਰੀਤਮ ਰਾਮਦਾਸਪੁਰੀ: ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਲੰਬਰਦਾਰ, ਬੇਗਮਪੁਰਾ
Pritam Ramdasपुरी: Azaadi de Pehle Alambardaar, Begampur
- ਸਿਰੀ ਰਾਮ ਅਰਸ਼: ਸ਼ਕਤੀ ਹੀਣੇ ਲੋਕ, ਸੋਨਹ
Sri Ram Arsh: Shakti Heene lok, Sonh
- ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ: ਨਵੇਂ ਅਹਿਦਨਾਮੇ, ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਵਾਰਸ
Sant Ram Udasi: Naven Ahidname, Geetan da Vaaras

Unit-IV ਤੀਜੇ ਦੌਰ ਦੀ ਦਲਿਤ ਕਵਿਤਾ (Teeje Dour di Dalit Kavita)

(11 hrs.)

- ਬਲਬੀਰ ਮਾਧੋਪੁਰੀ: ਸੁਨਾਮੀ ਲਹਿਰਾਂ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ
Balbir Madhopuri: Sunami Lehan, Sanskriti
- ਗੁਰਮੀਤ ਕੱਲਰ ਮਾਜਰੀ: ਮੁਸਾਫਿਰ, ਪੋਸਟਮੈਨ
Gurmeet Kalar Majri: Musafir, Postman
- ਨਵਤੇਜ ਗੜ੍ਹਦੀਵਾਲਾ: ਸਿਰਨਾਵੇਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ, ਤਾਰੇ
Navtej Garhdiwala: Sirnaave diyan Jarhan, Taaro
- ਮਦਨ ਵੀਰਾ: ਧੁੰਦ ਤੋਂ ਪਾਰ, ਪਿੰਡ
Madan Veera: Dhund ton Paar, Pind

ESSENTIAL READING:

- Gurmeet Singh Kalarmajri, Santokh Singh Sukhi (Kaav-Sangreh) (2022) **Zakhma da Haashiya**, Caliber Publications, Patiala.

SUGGESTED READING:

- Chaman Lal (2001) **Dalit aur Avshet Sahitya: Kujh Vichar**, Bhartiye Uchh Adhiyan Sansthan, Shimla.
- Ravinder Kumar (2005) **Aurat te Dalit: Hashiyagat Parvachan Nav-Itihasvaadi Paripekh**, Lokgeet Parkashan, Chandigarh.
- Ronki Ram, (2004) **Dalit Sahit: Sarot te Saroop**, Lokgeet Parkashan, Chandigarh.
- Ronki Ram (2012) **Dalit Pachaan: Mukti ate Shaktikarn**, Publication Bureau, Punjabi University, Patiala.
- Sarabjeet Singh (Ed.) (2004) **Dalit Drishti**, Chetna Parkashan, Ludhiana.

MAGAZINES/JOURNALS:

- Amarjeet Singh (Ed.) (2021) **Kaav-Shaster: Subaltern Studies Vishesh Ank 25-26**, Phagwara.

INTERNET RESOURCES:

- <https://punjabipedia.org/>
- <https://pa.wikipedia.org/>

*(Note: Teachers are free to recommend additional related standard source books, if required so.)

Note: Examination scheme and mode shall be as prescribed by the Examination Branch, University of Delhi, from time to time